

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

4 août 2003

SESSION EXTRAORDINAIRE 2003

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 216*bis*
du Code d'instruction criminelle
ainsi que les lois relatives à la police
de la circulation routière,
coordonnées le 16 mars 1968,
en vue de permettre
au ministère public de proposer
une réponse alternative
aux poursuites judiciaires traditionnelles
en matière de roulage**

(déposée par MM. François Bellot et
Daniel Bacquelaine et Mme Dominique
Tilmans)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

4 augustus 2003

BUITENGEWONE ZITTING 2003

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 216*bis* van
het Wetboek van strafvordering, alsook
van de wetten betreffende de politie over
het wegverkeer, gecoördineerd op
16 maart 1968, teneinde het openbaar
ministerie de mogelijkheid te bieden
inzake verkeersovertredingen een
alternatieve maatregel voor te stellen,
in plaats van de gebruikelijke
gerechtelijke vervolging**

(ingediend door de heren François Bellot en
Daniel Bacquelaine en mevrouw Dominique
Tilmans)

<i>cdH</i>	: <i>Centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	: <i>Front National</i>
<i>MR</i>	: <i>Mouvement Réformateur</i>
<i>N-VA</i>	: <i>Nieuw - Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	: <i>Parti socialiste</i>
<i>SP.a - SPIRIT</i>	: <i>Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	: <i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	: <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 50 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 50 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum (witte kaft)</i>	<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i> <i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i> <i>Bestellingen :</i> <i>Natieplein 2</i> <i>1008 Brussel</i> <i>Tel. : 02/ 549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.deKamer.be</i> <i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>Commandes :</i> <i>Place de la Nation 2</i> <i>1008 Bruxelles</i> <i>Tél. : 02/ 549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.laChambre.be</i> <i>e-mail : publications@laChambre.be</i>
--	---

RÉSUMÉ

La présente proposition de loi vise à permettre au procureur du Roi de recourir à une réponse judiciaire alternative aux poursuites pour les infractions de roulage reprises dans les lois coordonnées du 16 mars 1968 et les arrêtés royaux des 1er décembre 1975 et 7 avril 1976 ainsi que pour des infractions à la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire en matière de véhicules automoteurs.

Les auteurs estiment par ailleurs que le fait qu'un accord intervienne entre compagnies d'assurance ne doit pas systématiquement, par le biais du classement sans suites, impliquer l'absence de réponse à des infractions qui revêtent parfois une certaine gravité.

L'auteur d'infractions de roulage se verra donc laisser le choix entre des poursuites judiciaires et une formation, à ses frais. Au cas où l'infraction n'aurait pas causé de dommage corporel, le procureur du Roi pourra procéder à un simple rappel à la loi.

La proposition entend consacrer la fonction de délégué du procureur du Roi, chargé d'assister celui-ci dans la sélection des dossiers et le suivi de la procédure en adaptant à cette fin le Code judiciaire.

SAMENVATTING

Op grond van dit wetsvoorstel zou de procureur des Konings een andere gerechtelijke sanctie dan vervolging kunnen opleggen wegens verkeersovertredingen als bedoeld in de gecoördineerde wetten van 16 maart 1968 en de koninklijke besluiten van 1 december 1975 en 7 april 1976, als ook wegens overtredingen als bedoeld in de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

Voorts vinden de indieners dat een eventueel akkoord tussen verzekeringsmaatschappijen en de daaruit voortvloeiende seponering van een dossier er niet systematisch toe mag leiden dat geen gevolg wordt gegeven aan soms behoorlijk ernstige verkeersovertredingen.

Wie een verkeersovertreding begaat, zal dus kunnen kiezen tussen gerechtelijke vervolging of een opleiding, op eigen kosten. In geval van verkeersovertredingen zonder lichamelijke schade kan de procureur des Konings louter een terechtwijzing uitspreken.

Dit wetsvoorstel strekt tot instelling van het ambt van afgevaardigde van de procureur des Konings, met als taak de procureur bij te staan bij de selectie van de dossiers en de follow-up van de procedure. Een en ander vereist een aanpassing van het Gerechtelijk Wetboek.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte de la proposition de loi n° 50 1960/001.

La présente proposition de loi vise à permettre au procureur du Roi de recourir à une réponse judiciaire alternative aux poursuites pour les infractions de roulage reprises dans les lois coordonnées du 16 mars 1968 et les arrêtés royaux des 1er décembre 1975 et 7 avril 1976 relatifs à la réglementation générale sur la police de la sécurité routière ainsi qu'aux infractions constituant un comportement agressif au volant. La procédure proposée concerne plus particulièrement les excès de vitesse, la conduite sous influence (alcool et drogue), l'usage d'un téléphone portable en conduisant, le défaut d'assurance et les véhicules trafiqués. Les dossiers ainsi sélectionnés feront l'objet d'une formation de sensibilisation à la sécurité routière et/ou d'un rappel à la loi.

Les auteurs de la présente proposition de loi sont conscients que le champ d'application de la procédure proposée est relativement large. Mais cette dernière doit constituer une véritable alternative aux sanctions classiques qui ne permettent pas de responsabiliser de manière effective le contrevenant. Le champ d'application proposé laisse la possibilité au ministre de la Justice, au collège des procureurs généraux, aux procureurs généraux ainsi qu'aux procureurs du Roi de déterminer les comportements qui devront faire l'objet en priorité de la procédure proposée. Il reviendra au ministère public d'élaborer les priorités d'une politique criminelle cohérente en la matière.

En effet, il semble qu'à l'heure actuelle, une directive interne des procureurs généraux enjoint les parquets d'instance de classer sans suite les infractions de roulage ayant provoqué un dommage si un accord est intervenu entre les compagnies d'assurance sur l'indemnisation. Les auteurs estiment que cette situation est regrettable car une infraction d'une certaine gravité ayant causé un dommage corporel ou matériel serait classée sans suite en raison d'un accord entre compagnies d'assurances. Alors qu'une infraction de moindre gravité n'ayant entraîné aucun dommage pourrait, elle, entraîner des poursuites.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstel nr. 50 1960/001.

Dit wetsvoorstel heeft tot doel de procureur des Konings in staat te stellen om, ter vervanging van de gebruikelijke gerechtelijke vervolging, een andere gerechtelijke sanctie op te leggen wegens verkeersovertredingen als bedoeld in de gecoördineerde wetten van 16 maart 1968, in de koninklijke besluiten van 1 december 1975 en 7 april 1976 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en inzake overtredingen die worden beschouwd als agressief rijgedrag. De voorgestelde procedure heeft meer bepaald betrekking op snelheids-overtredingen, rijden onder invloed (alcohol en/of drugs), mobiel telefoneren tijdens het rijden, onverzekerd rijden en het rijden met omgekatte voertuigen. In de dossiers die onder die selectie vallen, kan de overtreder een opleiding worden opgelegd die hem bewust moet maken van het aspect «verkeersveiligheid» en/of kan hij terechtgewezen worden.

De indieners van dit wetsvoorstel zijn zich ervan bewust dat de voorgestelde procedure een vrij ruime toepassingsfeer heeft, maar die moet dan ook een echt alternatief bieden voor de «klassieke» straffen, die de overtreder niet echt inzicht geven in zijn verantwoordelijkheid terzake. Met die in uitzicht gestelde toepassingsfeer kunnen de minister van Justitie, het college van procureurs-generaal, de procureurs-generaal en de procureurs des Konings bepalen welke overtredingen prioritair onder de voorgestelde procedure moeten vallen. Het komt het openbaar ministerie toe terzake de prioriteiten voor een coherent vervolgingsbeleid te bepalen.

Kennelijk zou een interne richtlijn van de procureurs-generaal thans de parketten van de rechtbanken immers aanmanen verkeersovertredingen met schade te seponeren, indien de betrokken verzekeringsmaatschappijen het onderling eens zijn geworden over een schaderegeling. De indieners vinden dat jammer, want daardoor zou een akkoord tussen verzekeringsmaatschappijen de seponering tot gevolg hebben van overtredingen die soms vrij ernstig kunnen zijn, met name omdat zij lichamelijke of materiële schade hebben veroorzaakt. Tegelijkertijd zou een minder zware overtreding, dat wil zeggen zonder enige schade, wél aanleiding kunnen geven tot vervolging.

La formulation proposée donne la possibilité au parquet de proposer une formation même si un accord est intervenu entre les compagnies d'assurance et ce faisant permet au ministère public de traiter ces infractions sur un pied d'égalité.

Le champ d'application proposé permet également d'envisager une réponse alternative constructive telle que la formation à l'encontre des comportements agressifs qui se manifestent dans le cadre la circulation routière. Il est à rappeler que les comportements agressifs au volant ne font pas l'objet d'une incrimination spécifique. La formulation proposée permet d'aborder cette agressivité qui se manifeste à travers les infractions commises dans le cadre des règles de circulation routière. Il s'agit donc principalement des infractions au lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968, et à l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière.

Dans sa directive relative à l'agressivité dans la circulation routière, le ministre de la Justice donne une définition générale du comportement agressif au volant qui peut être résumée de la manière suivante. Par infraction à caractère agressif commise dans le cadre des règles de circulation routière, il faut entendre toute infraction à l'arrêté royal du 1er décembre 1975 commise sciemment et caractérisée par l'intention de causer un dommage à autrui ou de perturber la conduite normale de son véhicule ainsi que toute infraction à ces mêmes règles commise sciemment dans des circonstances à ce point dangereuses que l'auteur aurait dû être conscient des risques de causer un dommage à autrui ou de perturber la conduite normale de l'utilisateur et ce même si ces conséquences ne se sont pas produites.

Sans doute, conviendrait-il de prévoir une incrimination spécifique recouvrant les comportements agressifs au volant mais telle n'est pas en l'espèce la teneur de la présente proposition de loi. Il se pourrait que lors de la discussion du texte proposé, un consensus se dégage en ce sens et que les membres de la Commission de la Justice fassent des propositions constructives en ce sens.

Le choix est laissé à l'auteur de l'infraction entre les poursuites judiciaires et une formation, à ses frais. Cette formation pourrait être donnée par l'Institut belge de la sécurité routière ou des institutions telles que l'école de conduite *Gentleman Driver School*. Une fois la formation achevée, l'action publique serait éteinte. Pour

Op grond van de voorgestelde formulering kan het parket een opleiding voorstellen, zelfs al hebben de verzekeringsmaatschappijen reeds een akkoord bereikt. Daardoor kan het openbaar ministerie die overtredingen op dezelfde wijze behandelen als de andere.

Met de toepassingsfeer van de voorgestelde bepalingen wordt het ook mogelijk een constructief alternatief te bieden, zoals een opleiding die agressief rijgedrag moet tegengaan. We wijzen erop dat er geen specifieke strafbaarstelling bestaat inzake agressief rijgedrag. De voorgestelde formulering strekt ertoe voor de beteugeling van een dergelijk rijgedrag gebruik te maken van de voorschriften inzake het wegverkeer; het betreft dus voornamelijk overtredingen van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, en van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer.

In zijn richtlijn inzake verkeersagressie geeft de minister van Justitie een algemene definitie van het begrip «agressief rijgedrag», dat als volgt kan worden weergegeven: «[o]nder agressieve verkeersovertredingen in het kader van de verkeersregels moet worden verstaan elke overtreding van het koninklijk besluit van 1 december 1975 uitgevaardigd ter uitvoering van de wetten gecoördineerd op 16 maart 1968 die wetens is begaan en wordt gekenmerkt door het oogmerk aan anderen schade te berokkenen of het normale besturen van hun voertuig te verstoren [, alsook elke] overtreding van dezelfde regels die wetens is begaan in omstandigheden die dermate gevaarlijk zijn dat de dader zich bewust had moeten zijn van het risico dat hij aan derden schade had kunnen berokkenen of het normale besturen van het voertuig door de weggebruiker had kunnen verstoren, zelfs als die gevolgen zich niet hebben voorgedaan».

Ongetwijfeld ware het aangewezen te voorzien in een specifiek voor agressief rijgedrag geldende strafbaarstelling, maar dat is niet de bedoeling van dit wetsvoorstel. Toch valt het niet uit te sluiten dat tijdens de bespreking van de voorgestelde tekst daaromtrent een consensus ontstaat en dat de leden van de commissie voor de Justitie alsnog constructieve voorstellen in die zin doen.

De overtreder zou zelf mogen kiezen tussen gerechtelijke vervolging en een opleiding, op eigen kosten. Die opleiding zou kunnen worden verstrekt door het «Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid» of door instanties zoals de rijsschool *Gentleman Driver School*. Wanneer de overtreder de opleiding heeft afgerond,

ce qui concerne les infractions moins graves, le procureur du Roi pourra procéder à un rappel à la loi.

Cette initiative, qui existe sous forme de projet pilote dans l'arrondissement de Marche-en-Famenne, cadre pleinement avec les priorités fixées en matière de sécurité routière par le plan fédéral de sécurité et de politique pénitentiaire. Le gouvernement fédéral s'est engagé à réduire considérablement le nombre de morts et de blessés graves victimes de la circulation routière. La Belgique fait partie des pays européens dont les routes sont les moins sûres. Le plan fédéral de sécurité évoque plusieurs pistes de réflexion telles que la mise en place de sanctions alternatives qui pourraient se traduire par le suivi de cours à l'éducation routière, la participation à des activités de sensibilisation, etc.

La présente proposition de loi a clairement pour objectif de mettre en place une réponse judiciaire alternative permettant d'insérer l'intéressé dans un parcours de responsabilisation et de sensibilisation à la sécurité routière. Cette option doit être privilégiée car il faut bien admettre que les condamnations habituellement prononcées en matière de roulage n'ont qu'un impact limité sur les habitudes de conduite. En recourant à une sanction éducative, la présente proposition de loi se situe au carrefour de la prévention et de la répression.

Le cadre de la médiation pénale ne constitue pas le mode de traitement adéquat de cette réponse judiciaire. En effet, la procédure de médiation pénale a pour but principal de mettre en présence un auteur et une victime. C'est dans ce cadre qu'elle prévoit quatre types de sanctions réparatrices. Or, dans les matières visées par la proposition de loi, il n'y a pas systématiquement de victime identifiée. Faire une application automatique de la médiation pénale pour les délinquants routiers constituerait, selon les auteurs de la proposition de loi, un détournement de cette procédure.

Le procureur du Roi pourra, par exemple, proposer une formation de sensibilisation à la sécurité routière pour les infractions suivantes : les excès de vitesse, la conduite sous influence (la conduite sous imprégnation alcoolique ou en état d'ivresse, la conduite sous influence de drogues), l'usage du téléphone portable en conduisant, le défaut d'assurances, le non-port du casque ainsi que l'utilisation de véhicules, éléments de véhicules ou accessoires de sécurité non conformes à la loi du 21 juin 1985 relative aux conditions techniques auxquelles doivent répondre tout véhicule de transport par terre, ses éléments ainsi que les accessoires de sécurité et à ses arrêtés d'exécution.

vervalt de strafvordering. Voor de minder ernstige overtredingen kan de procureur des Konings een terechtwijzing uitspreken.

Een dergelijk initiatief, dat ook al als proefproject in het arrondissement Marche-en-Famenne bestaat, past perfect in de prioriteiten die inzake verkeersveiligheid werden vastgelegd in het federaal veiligheids- en detentieplan. De federale regering heeft zich ertoe verbonden het aantal doden en zwaargewonden in het verkeer fors terug te dringen. België behoort in Europa tot de landen met de minst veilige wegen. Het federaal veiligheidsplan bevat een aantal denkpistes, zoals werken met alternatieve straffen die de vorm zouden kunnen aannemen van cursussen «verkeersopvoeding», de deelname aan sensibiliseringsacties enzovoort.

Dit wetsvoorstel heeft duidelijk tot doel te voorzien in alternatieve gerechtelijke sancties om de overtredders te betrekken bij een responsabiliserings- en sensibiliseringsprogramma op het stuk van de verkeersveiligheid. Die aanpak verdient de voorkeur, want we kunnen er niet om heen dat de doorgaans wegens verkeersovertredingen uitgesproken straffen maar weinig invloed hebben op de rijgewoonten. Doordat het in een educatieve sanctie voorziet, werkt dit wetsvoorstel preventief én repressief.

De strafbemiddelingsprocedure biedt niet het gepaste raamwerk voor de hier beoogde gerechtelijke aanpak, omdat die hoofdzakelijk tot doel heeft een overtreder en een slachtoffer samen te brengen. Met het oog daarop behelst die procedure vier vormen van herstelstraffen. In de bij dit wetsvoorstel bedoelde aangelegenheden is er evenwel niet systematisch sprake van een geïdentificeerd slachtoffer. Automatisch kiezen voor strafbemiddeling ten aanzien van de verkeersdelinquenten zou volgens de indieners van dit wetsvoorstel neerkomen op een uitholling van die procedure.

De procureur des Konings zal bijvoorbeeld kunnen voorstellen dat de overtreder een sensibiliseringsopleiding inzake verkeersveiligheid volgt omdat de betrokkene een van de volgende overtredingen heeft begaan: overdreven snelheid, rijden onder invloed (na alcoholgebruik, bij dronkenschap of na drugsgebruik), mobiel telefoneren tijdens het rijden, onverzekerd rijden, motorrijden zonder helm en gebruik maken van voertuigen, onderdelen van voertuigen of veiligheidstoebehoren die niet in overeenstemming zijn met de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen of met de uitvoeringsbesluiten van die wet.

La sélection des dossiers sera effectuée par le procureur du Roi qui invitera l'auteur de l'infraction à s'entretenir avec un délégué du procureur du Roi dont le profil sera déterminé par arrêté royal. Il devra en tout cas être titulaire d'un diplôme de niveau 2+ ou équivalent et justifier d'une expérience certaine, de cinq ans par exemple, dans les relations sociales et humaines. À l'issue de cet entretien, il reviendra à l'auteur de l'infraction de poser un choix : soit il opte pour les poursuites judiciaires classiques, soit il s'engage à suivre la formation qui lui est proposée.

Le coût de la formation est à charge de l'intéressé et devra idéalement comprendre une partie théorique et une partie pratique. La partie théorique devra notamment porter sur les points suivants : la prise de conscience des risques, les conséquences sur la conduite de la consommation de certaines substances, les dangers liés à une conduite excessivement rapide, la fatigue au volant, la pression du stress, le port de la ceinture de sécurité, l'analyse du comportement et des styles de conduite, l'observation, l'anticipation, la réaction et les réflexes.

Cette partie théorique comprendrait également un volet technique destiné à réactualiser des notions telles que la notion d'adhérence, la distance de freinage, l'énergie cinétique ou encore la force centrifuge. Cette partie de la formation doit aboutir, comme l'indique la *Gentleman Driver School*, à la conclusion que la maîtrise totale d'un véhicule n'existe pas.

La partie pratique de la formation devrait permettre à l'auteur de l'infraction d'évaluer immédiatement son style de conduite et son comportement routier. Cette partie pratique ne peut en aucun cas donner l'impression à l'intéressé qu'il disposera désormais des réflexes adaptés à toutes les situations mais doit lui permettre de prendre conscience de la réalité de son comportement au volant et du danger qu'il a fait courir aux autres usagers de la route.

La procédure proposée doit permettre à l'intéressé d'intégrer dans sa conduite future les lignes directrices de son rappel à la loi ou de la formation dispensée.

François BELLOT (MR)
Daniel BACQUELAINE (MR)
Dominique TILMANS (MR)

De selectie van de dossiers zou worden gemaakt door de procureur des Konings, die de overtreder uitnodigt op een onderhoud met een afgevaardigde van de procureur des Konings; aan welke bekwaamheidsvereisten die afgevaardigde moet voldoen, zal bij koninklijk besluit worden vastgelegd. Hoe dan ook zal hij in het bezit moeten zijn van een diploma van niveau 2+ of evenwaardig en beschikken over een gedegen beroepservaring - bijvoorbeeld vijf jaar - op het stuk van sociale en menselijke relaties. Na dat onderhoud staat de overtreder voor de keuze: ofwel kiest hij voor de gebruikelijke gerechtelijke vervolging, ofwel verbindt hij zich ertoe de opleiding te volgen die hem wordt voorgesteld.

De opleiding, waarvan de kostprijs ten laste komt van de betrokkene, moet *idealiter* uit een theoretisch en een praktisch onderdeel bestaan. Het theoretische gedeelte moet onder andere betrekking hebben op de volgende punten: bewustwording van de risico's, de weerslag van de inname van bepaalde substanties op het rijgedrag, de gevaren van overdreven snelheid, vermoeidheid achter het stuur, de druk van stress, het dragen van de veiligheidsgordel, de analyse van rijgedrag en rijstijl, het waarnemings- en anticipatievermogen, de reacties en de reflexen.

Dit theoretische gedeelte zou eveneens een technisch onderdeel omvatten, ter opfrissing van begrippen als vaste wegligging, remafstand, kinetische energie of middelpuntvliedende kracht. Zoals de *Gentleman Driver School* aangeeft, moet de betrokkene met dat deel van de opleiding tot het besluit komen dat volkomen beheersing van een voertuig niet bestaat.

Met het praktische gedeelte van de opleiding zou de overtreder zijn rijstijl en zijn gedrag op de weg onmiddellijk moeten kunnen evalueren. Dit praktisch gedeelte mag de betrokkene geenszins de indruk geven dat hij voortaan over reflexen beschikt om alle situaties aan te kunnen, wel integendeel: met dat gedeelte behoort bij hem het besef te groeien van hoe hij zich echt achter het stuur gedraagt en welk gevaar hij de andere weggebruikers heeft doen lopen.

De voorgestelde procedure moet ervoor zorgen dat de betrokkene in zijn toekomstig rijgedrag de krachtlijnen van zijn terechtwijzing of van de verstrekte opleiding kan verwerken.

PROPOSITION DE LOI**CHAPITRE Ier****Disposition générale****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

CHAPITRE II**Modifications du Code d'instruction criminelle****Art. 2**

L'article 216*bis* du Code d'instruction criminelle, inséré par la loi du 28 juin 1984, devient l'article 216*bis*1.

Art. 3

Un article 216*bis*2, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code :

« Art. 216*bis* 2. — . § 1er. Le procureur du Roi peut inviter l'auteur de l'infraction à suivre une formation déterminée, à ses frais, d'une durée de 30 heures au plus dans le délai qu'il fixe ou procéder à un rappel à la loi dans les cas suivants :

1° l'intéressé a utilisé des véhicules, éléments de véhicules ou accessoires de sécurité non conformes à la loi du 21 juin 1985 relative aux conditions techniques auxquelles doivent répondre tout véhicule de transport par terre, ses éléments ainsi que les accessoires de sécurité et à ses arrêts d'exécution ;

2° l'intéressé a commis une infraction aux dispositions des lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968 ;

3° l'intéressé a commis une infraction aux dispositions de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière ;

WETSVOORSTEL**HOOFDSTUK I****Algemene bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II**Wijzigingen van het Wetboek van strafvordering****Art. 2**

Artikel 216*bis* van het Wetboek van strafvordering, ingevoegd bij de wet van 28 juni 1984, wordt artikel 216*bis* 1.

Art. 3

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 216*bis* 2 ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 216*bis* 2. — § 1. De procureur des Konings kan in de volgende gevallen de dader van het misdrijf verzoeken op eigen kosten een bepaalde opleiding van ten hoogste 30 uur te volgen binnen een door hem vastgestelde termijn of kan een terechtwijzing uitspreken:

1° wanneer de betrokkene gebruik heeft gemaakt van voertuigen, onderdelen of veiligheidstoebehoren ervan die niet in overeenstemming zijn met de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, of met de uitvoeringsbesluiten van die wet;

2° wanneer de betrokkene een misdrijf heeft gepleegd ten aanzien van de bepalingen van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968;

3° wanneer de betrokkene een misdrijf heeft gepleegd ten aanzien van de bepalingen van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer;

4° l'intéressé a commis une des infractions visées à l'arrêté royal du 7 avril 1976 désignant les infractions graves au règlement général sur la police de la circulation routière ;

5° l'intéressé a commis une infraction visée à l'article 22 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs.

Le procureur du Roi ne pourra procéder au rappel à la loi que si l'infraction n'a pas causé de dommage corporel.

§ 2. La faculté accordée au procureur du Roi par le §1er ne peut être exercée lorsque le tribunal est déjà saisi du fait ou lorsque le juge d'instruction est requis d'instruire.

§ 3. L'exécution de la formation se fait conformément aux règles fixées par la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation et les arrêtés d'exécution de cette loi.

§ 4. Lorsque l'infraction a donné lieu à des frais d'analyse ou d'expertise, il ne peut être procédé au rappel à la loi et la formation ne peut être proposée que si l'auteur s'engage à payer les frais dans le délai fixé par le procureur du Roi.

§ 5. Lorsqu'une confiscation spéciale peut être appliquée, le procureur du Roi invite l'auteur de l'infraction à abandonner, dans un délai déterminé les objets saisis qui lui appartiennent ; si ceux-ci n'ont pas été saisis, le procureur du Roi peut inviter l'auteur à les remettre à un endroit déterminé.

§ 6. Lorsqu'il a été procédé au rappel à la loi ou lorsque l'auteur de l'infraction a satisfait à la formation, l'action publique est éteinte.

§ 7. Un délégué du procureur du Roi assiste le procureur du Roi dans les différentes phases de la procédure visée par le présent article. Le délégué du procureur du Roi effectue sa mission en collaboration étroite avec le procureur du Roi, qui a le contrôle de ses activités.».

4° wanneer de betrokkene een van de misdrijven heeft gepleegd die zijn bedoeld in het koninklijk besluit van 7 april 1976 tot aanwijzing van de zware overtredingen van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer;

5° wanneer de betrokkene een misdrijf heeft gepleegd dat is bedoeld in artikel 22 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

De procureur des Konings kan maar een terechtwijzing uitspreken als het misdrijf geen lichamelijke schade heeft veroorzaakt.

§ 2. Het in paragraaf 1 aan de procureur des Konings toegekende recht kan niet worden uitgeoefend wanneer de zaak reeds bij de rechtbank aanhangig is gemaakt of wanneer van de onderzoeksrechter het instellen van een onderzoek is gevorderd.

§ 3. De uitvoering van de opleiding geschiedt volgens het bepaalde van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, alsmede van de uitvoeringsbesluiten van die wet.

§ 4. Wanneer het misdrijf kosten van analyse of van deskundig onderzoek heeft veroorzaakt, mag geen terechtwijzing worden uitgesproken en mag de opleiding maar worden voorgesteld als de dader zich ertoe verbindt de kosten te betalen binnen de door de procureur des Konings vastgestelde termijn.

§ 5. Wanneer bijzondere verbeurdverklaring kan worden toegepast, verzoekt de procureur des Konings de dader van het misdrijf binnen een bepaalde termijn afstand te doen van de in beslag genomen voorwerpen die zijn eigendom zijn; indien bedoelde voorwerpen niet in beslag zijn genomen, kan de procureur des Konings de dader verzoeken ze af te geven op een bepaalde plaats.

§ 6. De strafvordering vervalt wanneer de terechtwijzing is uitgesproken of de dader de opleiding heeft gevolgd.

§ 7. Een afgevaardigde van de procureur des Konings staat de procureur des Konings bij tijdens de verschillende fasen van de in dit artikel bedoelde procedure. De afgevaardigde van de procureur des Konings voert zijn opdracht uit in nauwe samenwerking met de procureur des Konings, die op zijn activiteiten toeziet.».

Art. 4

A l'article 216ter, du même Code, inséré par la loi du 1er février 1994 et modifié par la loi du 17 avril 2002, les modifications suivantes sont apportées :

1/ au § 1er, alinéa 1er, les mots « 216bis » sont remplacés par les mots « 216^{bis}1 » ;

2/ au § 5, les mots « 216bis » sont remplacés par les mots « 216^{bis}1 ».

CHAPITRE III

Modifications aux lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968

Art. 5

Au titre V, chapitre II, des lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968, sont apportées les modifications suivantes :

1/ l'intitulé du chapitre est remplacé par l'intitulé suivant :

« Chapitre II. Extinction éventuelle de l'action publique » ;

2/ il est inséré une section première, comprenant l'article 65, rédigée comme suit :

« Section première. Le paiement d'une somme ».

Art. 6

Il est inséré dans le titre V, chapitre II, des mêmes lois coordonnées, une section II, rédigée comme suit :

«Section II Du rappel à la loi et de la formation

Art. 65bis. — . L'action publique est éteinte lorsque le procureur du Roi a procédé au rappel à la loi ou lorsque l'auteur de l'infraction a satisfait à la formation, visés à l'article 216bis 2 du Code d'instruction criminelle. ».

Art. 4

In artikel 216ter van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 1 februari 1994 en gewijzigd bij de wet van 17 april 2002, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1) in § 1, eerste lid, worden de woorden «artikel 216bis» vervangen door de woorden «artikel 216bis 1»;

2) in § 5 worden de woorden «artikel 216bis» vervangen door de woorden «artikel 216bis 1».

HOOFDSTUK III

Wijzigingen van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968

Art. 5

In titel V, hoofdstuk II, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1) het opschrift van het hoofdstuk wordt vervangen door het volgende opschrift:

«Hoofdstuk II. Eventueel verval van de strafvordering»;

2) er wordt een afdeling 1, die artikel 65 omvat, ingevoegd, luidend als volgt:

«Afdeling I. De betaling van een som».

Art. 6

In titel V, hoofdstuk II, van dezelfde gecoördineerde wetten, wordt een afdeling II ingevoegd, luidend als volgt:

«Afdeling II. De terechtwijzing en de opleiding

Art. 65bis. — De strafvordering vervalt wanneer de procureur des Konings de terechtwijzing heeft uitgesproken of wanneer de dader van het misdrijf de in artikel 216bis 2 van het Wetboek van strafvordering bedoelde opleiding heeft gevolgd.».

CHAPITRE IV

Modification du Code judiciaire

Art. 7

Il est inséré dans la première partie, livre premier, titre VI du Code judiciaire, un chapitre *IIter*, rédigé comme suit :

«Chapitre *IIter* Du délégué du procureur du Roi

Art. 206*quater*. — Par arrondissement, le Roi nomme un délégué du procureur du Roi chargé d'assister le procureur du Roi dans les différentes phases de la procédure visée à l'article 216*bis*2 du Code d'instruction criminelle.

Les conditions pour pouvoir être nommé délégué du procureur du Roi sont déterminées par arrêté royal.».

26 juin 2003

François BELLOT (MR)
Daniel BACQUELAINE (MR)
Dominique TILMANS (MR)

HOOFDSTUK IV

Wijziging van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 7

In het tweede deel, boek I, titel VI, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt een hoofdstuk *IIter* ingevoegd, luidend als volgt:

«Hoofdstuk *IIter*. Afgevaardigde van de procureur des Konings

Art. 206*quater*. — De Koning benoemt per arrondissement een afgevaardigde van de procureur des Konings die ermee belast is de procureur des Konings tijdens de verschillende fasen van de in artikel 216*bis* 2 van het Wetboek van strafvordering bedoelde procedure bij te staan.

De voorwaarden voor benoeming tot afgevaardigde van de procureur des Konings worden bepaald bij koninklijk besluit.».

26 juni 2003